

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van drie cafés met 20ste-eeuwse wandtegels te Ronse

VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 september 2008 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen drie cafés met 20ste-eeuwse wandtegels te Ronse;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 02 april 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

café Harmonie met interieur zoals afgebakend op bijgaand plan, gelegen te

Ronse (Ronse), Grote Markt 10;

bekend ten kadaster: Ronse, 3de afdeling, sectie E, perceelnummer 757K/deel.

2° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

café Local Unique met interieur zoals afgebakend op bijgaand plan, gelegen te Ronse (Ronse), Grote Markt 25;

bekend ten kadaster: Ronse, 3de afdeling, sectie E, perceelnummer 631L/deel.

3° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

café The Tower zoals afgebakend op bijgaand plan, gelegen te

Ronse (Ronse), Kleine Markt 9;

bekend ten kadaster: Ronse, 3de afdeling, sectie E, perceelnummer 1008B.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° De artistieke, historische, en meer bepaald de architectuurhistorische, en de sociaal-culturele waarde van café Harmonie, Grote Markt 10 in Ronse, met inbegrip van het interieur;

Artistieke waarde:

Het cafégebouw van 1911 in neoclassicistische stijl bezit een merkwaardig, volledig behouden interieur met vier monumentale tegelpanelen, uitzonderlijk gesigeneerd van één van de belangrijkste Belgische producenten van bouwkeramiek uit het begin van de 20ste eeuw, "Boch Frères, La Louvière" met jachtscènes ontworpen door Georges François De Geetere, schilder en ontwerper van grote decoratieve panelen van polychrome tegels met historische, religieuze of romantische inslag. Ze zijn uitgevoerd in cloisonnétechniek met zwarte barbotinelijnen, deels virtuoos geschilderd in onderglazuur door schilder Furcy Ernest Tondeur, een uitstekende portrettist en decorateur die volgens de bedrijfsarchieven minstens sinds 1885 voor Boch werkte.

De café-inrichting is een totaalconcept naar het voorbeeld van de Parijse en Brusselse brasseries met kwaliteitsvolle houten lambriseringen met ingewerkte spiegels en vier uitzonderlijke tegelpanelen en -friezen, lichtarmaturen en zitbanken.

Historische waarde, en meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Het gebouw is opgericht in 1911 door "De Coöperatieve Harmonie" een coöperatieve van gefortuneerde en invloedrijke industriëlen, als Liberaal Huis met café, burelen en zaal op de bovenverdieping voor de liberale werkmanskring en alle liberale verenigingen van Ronse.

Voor de geschiedenis van de architectuur is de Harmonie een representatief voorbeeld van een gaaf en authentiek bewaard neoclassicistisch gebouw van 1911 ontworpen door de Gentse architect A. Marchand, met lichte art-nouveau-invloed in het smeedwerk en details.

De tegelversieringen in het café-interieur, die integrerend deel uitmaken van de gebouwde architectuur zijn zeer representatief voor de architecturale stromingen van het begin van de 20ste eeuw.

Sociaal-culturele waarde:

Café Harmonie is belangrijk als een representatief en uitzonderlijk goed bewaard voorbeeld van een liberaal huis dat door zijn kwalitatieve architectuur en rijkelijk voorkomen getuigt van het belang en de invloed van de liberale verenigingen in Ronse in het begin van de 20ste eeuw.

Als café en vergaderlokalen, oorspronkelijk opgericht als ontspannings-locatie voor alle liberale verenigingen van Ronse, is Brasserie Harmonie nu nog één van de belangrijkste horecabedrijven op de Grote Markt.

2° De artistieke, historische, en meer bepaald de architectuurhistorische, en de sociaal-culturele waarde van café Local Unique, Grote Markt 25 in Ronse, met inbegrip van het interieur;

Artistieke waarde:

De café-inrichting uit het eerste kwart van de 20ste eeuw bezit merkwaardige, gaaf bewaarde tegeltableaus, als unicum geproduceerd door "Helman" in Brussel, één van de belangrijkste Belgische fabrieken van bouwkeramiek. Deze waardevolle keramische realisaties zijn virtuoos uitgevoerd in de zogenaamde drogelijntechniek en onderglazuurbeschildering. De twee monumentale tableaus met portretmedaillons van figuren uit de vier kunstrichtingen op een achtergrond met zichten van Ronse en de Vlaamse Ardennen wijzen hier op een specifieke opdracht en zijn uniek in hun genre.

-De café-inrichting is een totaalconcept naar het voorbeeld van de Parijse en Brusselse brasseries met houten lambriseringen met ingewerkte spiegels en tegelpanelen en -friezen, kapstokjes en zitbanken.

Historische waarde en meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Het 19de-eeuwse gebouw op de Grote Markt dat vermoedelijk eind 19de eeuw ingericht werd als café met danszaal achteraan is representatief voor de cafés uit het eerste kwart van de 20ste eeuw die volgens de mode van de tijd voorzien werd van een rijkelijk café-interieur met tegeltableaus.

Sociaal-culturele waarde:

Het huidig café is tevens vergaderlokaal van de duivenmaatschappij "Local Unique", opgericht in 1924 en tot op heden één van de belangrijkste duivenverenigingen in Ronse.

Café Local Unique is uniek als de materiële getuige van een café met lokaal voor een duivenmaatschappij die in oorsprong opgericht werd door een elite van duivensporters uit de industriële klasse en thans als volkscafé met duivenlokaal nog zeer populair is.

3° De artistieke, historische, en meer bepaald de architectuurhistorische, en de sociaal-culturele waarde van café The Tower, Kleine Markt 9 in Ronse;

Artistieke waarde:

Het gebouw is een zeldzaam wordend zeer representatief voorbeeld van een café met volledige gaaf voorgevelparement van hoge kwaliteit toe te wijzen aan één van de grootste Belgische producenten van bouwkeramiek "Helman" van Brussel door de verwerking van zeldzaam gemouleerd bouwaardewerk voorzien van een zeer karakteristieke en weinig voorkomende metaalglans- of lusterglazuren die in ons land enkel door de firma Helman aangeboden werden vanaf de laatste jaren voor de Eerste Wereldoorlog, hier als omkadering van de ramen en de deur. Ook de florale tegelpanelen zijn van de firma Helman van Brussel, één der belangrijkste fabrieken van bouwkeramiek van het begin van de 20ste eeuw.

Historische waarde:

Het gebouw is een materiële getuige van een eind 19de-eeuwse café met nog beraapte zijgevel en een opvallend en kwaliteitsvol voorgevelparement van bouwkeramiek uit het eerste kwart van de 20ste eeuw,

Sociaal-culturele waarde:

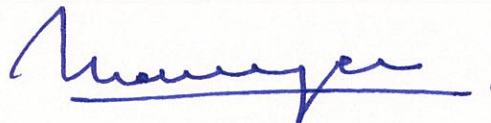
Het hoekpand op de Kleine Markt, het pleintje voor de Sint-Hermeskerk, heeft als café een belangrijke sociaal-culturele waarde als voortzetting van de traditie van de talrijke pelgrimsherbergen die hier sinds de middeleeuwen aanwezig waren.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994), gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 22 augustus 2006).

Brussel, 23 -10- 2009

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS